

Warszawa, 6 stycznia 2009 r.

Stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie projektu Komunikatu Komisji w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej

Na wstępie warto przypomnieć, iż Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, przedstawiała już swoje stanowisko w tej sprawie również na wcześniejszym etapie konsultacji pisemnych w marcu 2008 r.

Ponadto, warto podkreślić, iż Polska podobnie jak kilkanaście innych państw członkowskich UE przyłączyła się do holenderskiej inicjatywy wypracowania wspólnego stanowiska odnośnie nowelizacji Komunikatu, której wyrazem stało się *Wspólne Stanowisko - Główne Zasady Przeglądu Komunikatu Komisji w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej* z dnia 5 sierpnia 2008 r. Należy uznać, iż wskazane tam główne zasady zasługują na poparcie i powinny być uwzględnione podczas projektowania nowego Komunikatu.

Odnosząc się do przedstawionego przez Komisję Europejską projektu Komunikatu Komisji w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej należy z uznaniem przyjąć podkreślenie w tym dokumencie szczególnej roli pełnionej przez media publiczne oraz swobody państw członkowskich w jej definiowaniu. Z zadowoleniem należy przyjąć również odwołanie się do podejścia Rady Europy w zakresie mediów publicznych a w szczególności do *zalecenia Komitetu Ministrów w sprawie misji publicznej w społeczeństwie informacyjnym*.

Doceniając zaangażowanie Komisji w nadanie zasadom Komunikatu z 2001 r. bardziej przejrzystego charakteru, dostosowanego do aktualnych warunków technicznych i rynkowych, należy jednak zauważyć, iż pewne zapisy projektu mogą być uznane za nadmierną ingerencję w swobodę państw członkowskich w zakresie organizacji publicznej radiofonii i telewizji potwierdzoną w Protokole Amsterdamskim.

Niemniej jednak, należy docenić potwierdzenie wynikającej z praktyki decyzyjnej Komisji jak i orzecznictwa ETS dopuszczalności stosowania szerokiej definicji misji

publicznej, uwzględniającej zasadę neutralności technologicznej, co znalazło wyraz w pkt 50 projektu Komunikatu. W szczególności należy zgodzić się ze sformułowaniem, mówiącym iż „definicja misji publicznej może również uwzględniać rozwój i różnorodność działalności w erze cyfrowej i obejmować usługi, które nie są programami w znaczeniu tradycyjnym”.

Zdefiniowanie misji publicznej oraz jej powierzenie powinno być przeprowadzane w jasny i przejrzysty sposób. Niemniej jednak, odnosząc się do działu 6.1.3 pt. „Zabezpieczenia proceduralne” należy wyrazić wątpliwość czy proponowane tam zapisy rzeczywiście przyczynią się do zwiększenia przejrzystości i pewności prawnej w odniesieniu do nowych usług świadczonych przez nadawców publicznych. W szczególności zakres proponowanego terminu „istotne nowe usługi” i jego proponowana charakterystyka nie są jasne.

Oceniając proponowane w Komunikacie prowadzenie analizy *ex ante* polegającej na uprzedniej analizie istotnych nowych usług pod kątem kryteriów wskazanych przez Komisję, należy wskazać, iż takie podejście może ingerować nadmiernie w swobodę państw członkowskich w zakresie definiowania misji publicznej w radiofonii i telewizji. Proces ten wydaje się być trudny do przeprowadzenia, wiąże się z istotnymi dodatkowymi kosztami oraz utrudnia nadawcom publicznym wprowadzanie nowych innowacyjnych usług.

Za zbyt daleko idącą należy uznać sformułowaną w pkt. 60 i 61 listę kryteriów, które powinny być brane pod uwagę podczas takiej analizy. Należy wskazać, iż prowadzenie w proponowanym zakresie analizy rynkowej nowych usług jest utrudnione ze względu na brak odpowiednich narzędzi, a dynamiczny charakter rynku takich usług naraża taką analizę na to, iż stanie się nieaktualna już w momencie jej przeprowadzenia.

Jednocześnie należy wskazać, iż odniesienie takiej analizy do „istnienia podobnych bądź zamiennych ofert na rynku” prowadzi do faktycznego uzależnienia zawartości oferty nadawcy publicznego od zawartości ofert jego konkurentów co grozi ograniczeniem jego działalności do usług, których nie dostarczają nadawcy komercyjni. Należy przychylić się do opinii, iż ww. zapisy Komunikatu powinny zostać przeredagowane w ten sposób by analiza *ex ante* była tylko jednym z dopuszczalnych sposobów oceny nowych usług nadawców publicznych a ostateczne ustalenie kryteriów oceny powinno zostać pozostawione państwu członkowskim.

Odnosząc się do kwestii przejrzystości finansowania nadawców publicznych należy uznać za w pełni uzasadnione zastosowanie zapisów dyrektywy 2006/111/WE z dnia 16

listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw. Jednocześnie nie wydaje się zasadne jako zbyt daleko idące sugerowanie funkcjonalnego lub strukturalnego podziału działalności.

Odnosząc się do kwestii proporcjonalności finansowania misji publicznej w radiofonii i telewizji za godne poparcia należy uznać uwzględnienie uzasadnionego zysku przy obliczaniu kwoty rekompensaty.

Za zasadne należy uznać również uwzględnienie w Komunikacie możliwości utrzymywania przez nadawców rezerw finansowych, niemniej jednak dla zachowania zasady subsydiarności należałoby przyjąć, iż dopuszczalny poziom rezerw powinien być określany przez państwa członkowskie.

Jednocześnie dla zapewnienia większej pewności prawnej należy uznać, iż ostatnie zdanie w pkt. 100 projektowanego Komunikatu powinno uzyskać następujące brzmienie: „Rezerwy o których mowa w punktach 94, 95 i 96 niniejszego Komunikatu, istniejące na koniec okresu powierzenia, są uwzględniane przy obliczaniu potrzeb finansowych nadawcy publicznego na następny okres”.

Ponadto, mając na uwadze znaczenie procesu nowelizacji Komunikatu należy przychylić się do postulatu wyrażanego podczas wielostronnego spotkania Komisji Europejskiej i państw członkowskich, które odbyło się 5 grudnia 2008 r. w Brukseli by po przedstawieniu projektu Komunikatu uwzględniającego uwagi przedstawione podczas konsultacji pisemnych, umożliwić państwom członkowskim jego ocenę podczas podobnego spotkania wielostronnego.

Mamy nadzieję, że uwagi i opinie zawarte w powyższym stanowisku okażą się przydatne przy nowelizacji Komunikatu a ich uwzględnienie pozytywnie wpłynie na kształt tego dokumentu.